

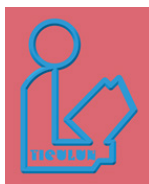
Đàn chim sẻ trong thành phố

Truyện ngắn của

VĨNH LỘC

Đàn chim sẻ trong thành phố

Vĩnh Lộc

Paris * 09.2025

Bìa & dựng : *Ban Tuyển đọc TVTL*
Nguồn : *Thư viện Tiểu Lùn*

Đàn chim sẻ trong thành phố

VĨNH LỘC

**HIỆN ĐẠI số 2
Saigon * tháng 5-1960**

Lũ trẻ chạy ùa ra khi chúng nghe thấy tiếng động ở ngoài cửa. Vũ đặt chiếc rương sắt xuống thêm nhà và ngó bầu trời bằng đôi mắt ngạc nhiên. Khung cửa sổ độc nhất mở toang, ánh nắng lùa vào làm gian nhà thêm trống trải. Nếu không có tiếng trẻ con và buổi sáng đẹp trời chắc Vũ sẽ thất vọng khi bước vào nơi ở mới hoang vắng này.

Một người bạn của Vũ vì bận việc phải đi xa, đã nhường nếp nhà lại cho anh. Cuộc bàn giao hết sức giản dị. Y chỉ bảo:

– Mai tao đi. Mà có thể lại đấy được. Tháng ba trăm. Nước giếng và điện cầu.

Đó là một căn nhà là bé nhỏ ở cuối đường hẻm, trong khu vực xóm bình dân. Vũ nhận thuê nó vì anh đã chán cuộc sống chật chội, ồn ào của nhà trọ. Anh muốn tìm một chỗ yên tĩnh, ở một mình :để có thi giờ làm việc thêm.

Đương mãi ngắm chỗ ở mới, Vũ bỗng có cảm tưởng như nhiều con mắt lạ đương ngó chăm chú sau lưng anh. Anh quay lại và bắt gặp những con mắt đen láy, bờ ngõ nhìn mình. Trên những khuôn mặt trẻ thơ hóm hỉnh ấy một vài nụ cười thoáng nở, như một tia nắng mai. Vũ xoa đầu một đứa đứng gần nhất và hỏi:

– Nhà em ở đâu?

Thằng bé không trả lời mà hỏi ngược lại:

– Cái ông vẫn về ở đây ông ấy đi rồi hả?

Vũ bật cười vì câu hỏi. Người bạn ở căn nhà này vốn là một họa sĩ. Chắc anh ta vẫn thường mở cửa cho lũ trẻ vào xem tranh.

– Ông ấy đi rồi. Bây giờ tôi lại đây ở thay cho ông ấy.

– Ông có biết về không?

Vũ lắc đầu. Đứa trẻ có vẻ hơi thất vọng.

– Có em nào biết nhà bà Tư ở đâu không?

– Bà Tư mập lù cho thuê nhà phải hôn?

Một đứa nhanh nhẩu đáp. Vũ gật đầu. Anh bảo đứa nhỏ:

– Em đưa tôi lại được không?

Thằng bé gạt đầu rồi quay trở ra lùi lùi đi. Vũ bước theo. Hai ba đứa trẻ kéo thành hàng đi sau anh. Một lát sau anh trở lại căn nhà cũ. Lũ trẻ đứng ở ngoài cửa. Chúng tò mò nhìn xem anh làm gì. Gian nhà trống trải còn trơ lại một cái bàn viết và chiếc ghế bố, tất cả đồ đạc nghèo nàn của Thanh, người bạn họa sĩ, để lại cho Vũ. Và ở góc nhà, một đồng giấy bìa và giẻ rách lù lù. Vũ nhìn cái cảnh tượng hơi hỗn độn ấy và mỉm cười, lắc đầu.

Anh quay ra vẫy lũ trẻ:

– Vào đây chơi, các em.

Chúng chỉ đợi có thế. Từng đứa một chững chạc đi vào. Chúng đảo mắt nhìn quanh gian nhà quen thuộc và như chờ

đội Vũ sẽ đem đến một thứ gì mới lạ hơn những tấm tranh loè loẹt mọi ngày dựng bừa bãi ở bốn góc tường.

Một đứa nhỏ đen đũi và gầy có đôi mắt rất lạnh rụt rè hỏi Vũ:

– Ông có cần lau nhà không? Để tôi về kêu ba tôi.

Rồi không đợi Vũ trả lời, nó chạy vụt đi. Một lát sau nó trở lại với một người đàn ông bận quần cụt và áo thun rách một miếng lớn phía ngực bên trái. Y gật đầu chào Vũ, nụ cười chất phác nở trên cặp môi thâm.

– Ông là bạn của ông Thanh?

Vũ gật đầu. Công việc dọn dẹp anh có thể làm lấy được, nhưng anh không nỡ làm đứa nhỏ thất vọng nên bảo người cha:

– Tôi mới lại sáng nay. Nhà bữa bọn quá.

– Không sao. Chỗ hàng xóm. Để tôi giúp ông một tay.

Y chạy đi một lát rồi trở lại với một thùng nước. Vũ trút giầy xắn cao ống quần đổ nước lên nền gạch và nhìn ông lảng giềng nhanh nhẹn đưa cái bàn chải tre lên những lớp bụi và rêu đã lâu ngày. Công việc làm trong một loáng.

– Bữa nọ ông Thanh đi, kêu cả một chiếc xe ba bánh chất không hết tranh, ba nhĩ.

Đứa nhỏ gây guộc bảo cha nó, nhưng có ý nói với Vũ.

– Ông ấy cứng bấy trẻ quá. Cho chúng vô nhà mặc sức nô giỡn.

– Có bữa thằng Pha làm rách cả tấm hình của ông mà ông không đánh nó. Ông chỉ lắc đầu một lúc..

– Xấp nhỏ chúng phá dữ lắm. Nhưng chúng ngoan ông à.

Vũ quay lại xoa đầu từng đứa:

– Tôi không có tranh để cho các em vô coi chắc buồn lắm?

Một đứa nhanh nhẩu nói:

– Ông cho tụi tôi vô nhà chơi há?

Vũ gạt đầu rồi quay ra người đàn ông lau nhà lúc nãy. Anh móc túi lấy tờ giấy mười đồng và lúng túng đưa cho y:

– Bác cầm lấy cho cháu... ăn bánh.

Người đàn ông xách thùng đi ra, Vũ gọi lũ trẻ lại và hỏi chuyện từng đứa.

Chúng cả thầy năm đứa. Lớn nhất bọn là thằng bé gầy mà bố nó vừa lau nhà cho Vũ. Tên nó là thằng Tiếc. Tiếc vào trạc tám, chín tuổi và nó học lớp ba ở trường gần xóm. Mấy lúc này nó nghỉ học vì bố nó bảo:

– Tao không có tiền cho mày đi học nữa.

Mẹ nó đi buôn, hàng tháng mới về một lần. Và lần sau nghe đâu bà ta bị bắt vì một món hàng lậu gì đó. Ba thằng Tiếc trước chạy xe xích-lô máy. Ông ta đau một trận suýt chết và phải bỏ nghề.

Đứa thứ nhì tên là Pha. Ba nó làm thư ký hãng buôn. Pha thấp hơn Tiếc một chút nhưng mập hơn và nước da đen vừa phải. Nó có vẻ bướng và nghịch ngợm. Đó là đứa trẻ hồi nãy đã đưa Vũ đến người chủ nhà.

Thằng thứ ba lúc nào cũng dắt theo một đứa em trạc hai tuổi, có và nhút nhát và dè dặt. Nó đứng ở sau cùng và nhìn lũ trẻ đi lục lạo khắp gian nhà một vẻ hơi lạ lùng, nhưng thích thú. Đứa em nó bận đọc một chiếc quần cụt đỏ để hờ cả rốn, mặt mũi nhem nhuốc, mái tóc thì thưa và óng mượt. Chúng ở căn nhà đầu ngõ, cứ chiều tối là nghe tiếng ra-đi-ô ông ổng phát lên những bản cải lương vọng cổ.

Nhân vật thứ năm trong bọn là một cô bé trạc năm tuổi, mặt bầu bĩnh và mái tóc cắt ngắn trông như một con búp bê Nhật bản. Tên nó là Quy. Vũ để ý đến đôi mắt đen và to của Quy. Đôi mắt mang tất cả cái bỡ ngỡ, hồn nhiên của tuổi thơ.

Câu hỏi cuối cùng của Quy như thế này:

– Ông nghèo lắm nhỉ?

Và trước con mắt ngạc nhiên của Vũ, cô bé tiếp:

– Ông Thanh ông ấy có bao nhiêu là tranh đẹp. Chị tôi bảo là đắt tiền lắm.

Bỗng nhiên, Vũ nghĩ đến người chị của bé Quy mà anh đoán chắc là một thiếu nữ rất đẹp. Anh nhớ mang máng như đã thấy ở trong một bức họa chân dung nào đó trong xưởng vẽ của Thanh.

Anh hỏi bé Quy:

– Em ở đâu?

Cô bé đưa một ngón tay xinh xẻo về phía xế cửa nhà Vũ ở. Đó là một căn nhà gạch sáng sủa với giàn bông giấy giăng ngoài hàng hiên. Ở trong ngõ người ta có thể biết ngay được mức sống của những

người hàng xóm qua cách trang hoàng bên ngoài nơi họ ở. Nhà của ba thằng Tiếc vách ván, mái ngói tàu vống xuống và bị lấn vào giữa hai căn phố gạch cao ráo mới mẻ. Căn nhà ở đầu ngõ của gia đình thằng Sinh, nơi mà chiều chiều phát lên những bản cải lương ông ổng, thì treo lủng lẳng ở ngoài hàng hiên và cửa sổ những lăng hoa xinh xinh lòe loẹt đủ màu.

Buổi chiều hôm đó Vũ ăn mừng tân gia bằng cách mua một gói kẹo về và kêu lũ trẻ hàng xóm lại phát cho mỗi đứa mấy chiếc. Chúng nó lấy làm thích hơn là được ngắm những bức vẽ xanh đỏ của Thanh. Chúng đứng vây lấy Vũ, hỏi anh những câu thật bất ngờ và ngộ nghĩnh. Vũ trả lời cho chúng cười rộ lên rồi hỏi chuyện về gia đình của mỗi đứa. Anh tránh không hỏi đến chị của bé

Quy. Cuối cùng Vũ kể cho chúng nghe một truyện cổ tích. Câu chuyện linh động qua giọng nói đầm ấm và cử chỉ dí dỏm của Vũ khiến lũ trẻ bắt đầu ngồi xõm quây thành vòng bán nguyệt trước mặt anh. Những con mắt đen tròn mang vẻ ngạc nhiên, thích thú. Một vài đứa cứ há hốc mồm ra. Chúng có vẻ bị thu hút vào câu chuyện thần tiên hào hứng ấy.

Đang kể Vũ bỗng ngừng lên. Anh bắt gặp một cô gái đang đứng lặng lẽ sau cửa. Trước vẻ ngạc nhiên của anh, người con gái không tỏ vẻ gì e lệ, mà chỉ cắn lấy môi dưới như cố giữ cho khỏi bật cười. Đôi mắt cô ta hơi to, đen láy như mắt bồ câu. Lát sau nàng rụt rè hỏi Vũ:

– Thưa ông... có em Quy ở đây không?

Giọng nàng trong và nhỏ nhẹ. Vũ nhìn ngây một lúc rồi như chợt nhớ ra, lúng túng đáp:

– Cô vào chơi. Em Quy đương ngồi nghe kể chuyện.

Bé Quy vẫy tay gọi chị:

– Chị có nghe chuyện nàng Bạch Tuyết và bảy chú lùn không?

Thiếu nữ lại bên em, dịu dàng bảo:

– Dì đương kêu em ở nhà đấy.

Đứa bé ngúng nguẩy

– Em không về. Đương nghe chuyện hay quá.

Thiếu nữ dắt tay em mỉm cười nói với Vũ:

– Mai ông lại kể nốt cho em nghe nhé. Bây giờ em đi về với chị không lại bị đòn.

– Chị ác lắm..

Quy phụng phịu đứng lên. Lũ trẻ cũng giải tán. Chúng có vẻ không vui. Bên ngoài nắng đã tắt. Buổi chiều đem một chút gió mát về. Tiếng trẻ ríu rít ủa ra con đường đá gồ ghề, Vũ nhìn chúng và nghĩ đến những con chim sẻ trong thành phố.

✱

Vũ đến ở trong ngũ chưa đầy hai tuần lễ thì người ta đã biết khá nhiều về anh. Chú Sáu, ba thằng Tiếc đặt cho anh một cái tên hơi dài: Thầy ký sở Ba Son. Chỉ có Quy và chị Thảo thì gọi một cách

thân mật hơn: ông Vũ. Họ gặp nhau đôi ba lần. Thường vào những lúc bé Quy đến chơi bên nhà Vũ. Thảo gọi em về và chào Vũ với nụ cười khép nép.

Một chủ nhật, Vũ bị cảm. Lũ trẻ kéo đến nhà Vũ thấy im vắng kéo nhau ra đầu ngõ chơi. Còn lại một mình bé Quy. Nó lại bên ghế bố, đặt bàn tay xinh xẻo lên trán Vũ:

– Ông sốt đấy ư?

Vũ nghe mệt mỏi hết sức, nhưng anh cũng ráng mỉm cười:

– Bữa nay tôi mệt. Bé Quy ra ngoài chơi với tụi thằng Sinh nhé.

– Ông có đói không?

Bé Quy vẫn chưa chịu đi. Vũ vuốt tóc nó và anh muốn khóc trước cử chỉ cảm động của đứa bé gái.

– Tôi không đói đâu. Bây giờ thì bé Quy ra ngoài, đi chơi đi.

Đứa bé lủi thủi đi ra.

Nghe tiếng động trong phòng, Vũ bừng mắt. Thảo, chị của bé Quy, đang lúi húi bên bàn viết của Vũ.

– Cô kiểm gì thế, cô Thảo?

Thảo quay lại. Năng bảo, tự nhiên như với một người anh trong gia đình:

– Ông để ly ở đâu? Tôi mang chai nước lọc qua cho ông uống đấy.

– Cảm ơn cô. Cô cứ để đấy, khi nào khát tôi uống.

Thảo để chiếc ghế đẩu bên cạnh giường vải và đặt chai nước lên.

– Ông đã uống thuốc chưa?

Thảo hỏi với dáng điệu của một cô điều dưỡng sẵn sóc bệnh nhân. Cảm giác khó chịu lúc đầu tan biến, Vũ bỗng muốn giữ Thảo lại lâu hơn:

– Cô làm ơn móc trong túi áo sơ-mi lấy dùm tôi ống thuốc.

Thảo lấy ống thuốc và tìm được ra chiếc ly độc nhất để ở chân bàn. Nàng rót nước và lấy thuốc cho Vũ.

– Tôi làm phiền cô quá.

Thảo không nói chỉ hơi mỉm cười.

--

– Bây giờ ông nằm nghỉ đi. Lát trưa tôi đem cháo qua cho ông ăn...

Rồi không đợi cho Vũ kịp cảm ơn hay từ chối, Thảo thoăn thoắt đi ra.

Buổi chiều Vũ bớt sốt. Anh đương ngồi lặng lẽ ngó ra con đường ngõ như chờ đợi lũ trẻ thì Thảo bước vào:

– Ông đã bớt nhiều chưa?

– Tôi làm phiền cô quá. Không biết làm sao để tạ ơn.

Thảo đứng khép nép. Nụ cười hồn hậu thoáng nở trên đôi môi hồng, Vũ nhường chiếc ghế độc nhất cho khách và trở lại ngồi trên ghế bố.

– Hồi sáng tôi có xếp lại những tờ giấy để bữa bọn trên bàn ông... Hình như ông viết tiểu thuyết? Tôi tò mò ông đừng giận nhé.

Thảo khởi đầu câu chuyện, duyên dáng và tự nhiên.

– Thỉnh thoảng tôi có viết. Nhưng tôi làm nghề khác. Chắc cô cũng rõ.

– Làm nghề văn chắc nghèo lắm, ông nhỉ?

– Đôi khi cũng chật vật. Nhưng cũng có nhiều nhà văn sống dễ chịu, như một vài người mà tôi biết tháng họ kiếm độ mười ngàn... Cô có hay đọc tiểu thuyết không?

Người con gái lại mỉm cười:

– Ông có nghĩ rằng phụ nữ chúng tôi không nên đọc nhiều tiểu thuyết không? Đó là ý kiến của ba tôi ở nhà.

– Ý kiến bác tuy hơi khắc nghiệt nhưng cũng có một phần nào đúng với tình hình tiểu thuyết trên những báo hàng ngày hiện nay...

Vũ ngừng lại. Anh thấy câu chuyện đã đến đoạn khô khan. Anh hỏi Thảo:

– Tôi nhớ mang máng như anh Thanh có vẽ một bức chân dung của cô.

Thảo bật cười:

– Chắc ông nhầm với một cô nào đó. Tôi không quen ông Thanh. Vả lại ông ấy thiếu gì người làm mẫu xinh đẹp...

Vũ bỗng thấy lòng chột vui mà không hiểu vì duyên cớ nào. Anh hỏi tiếp :

– Cô có thấy những bức chân dung in trên một tuần báo gần đây của họa sĩ Lê không?

– Có. Người mẫu của ông ấy xinh lắm...

– Và trông hao hao giống cô. Nhất là cô lại cũng búi tóc.

Lời khen kín đáo khiến Thảo hơi e lệ. Câu chuyện chấm dứt khi tiếng

ra-đi-ô phát lên từ căn nhà đầu ngõ. Trước khi ra về Thảo còn ân cần hỏi Vũ có cần dùng gì thì cho nàng biết.

Wũ nhìn theo cái dáng thanh tú của thiếu nữ khuất bên ngoài khung cửa. Anh hơi tiếc đã không giữ được Thảo ở lại lâu chút nữa.

Wũ khỏi bệnh thì Thảo cũng thừa sang nhà anh. Nhiều lần anh muốn giữ bé Quy lại và hỏi những chuyện về chị Thảo. Nhưng rồi anh lại thôi. Anh được biết rằng chị em Thảo mồ côi mẹ. Thảo đi làm cho một hãng buôn. Nàng nghỉ việc vừa được một tháng nay. Vũ để ý đến những lần bé Quy lại nhà anh và Thảo phải đi gọi em về. Giá anh có những bức tranh thì Thảo sẽ đứng lại lâu hơn và có một cớ để khơi chuyện với anh. Nhưng cả căn nhà, Vũ có đọc một bức tranh kỷ niệm của Thanh, bức tranh mà Thanh vẽ

với gần như có nhiều chỗ còn dở dang. Ngoài ra chỉ còn mấy chồng sách bừa bãi trên bàn và trên nắp rương. Nếu không có lũ trẻ Vũ sẽ tro trọi biết bao với nếp nhà trống vắng của anh.

Để cho có cơ gặp nhau, Thảo mượn mấy cuốn tiểu thuyết của Vũ. Mỗi lần đem trả một cuốn Thảo lại hỏi ý kiến anh về đề tài và nội dung của thiên tiểu thuyết mà nàng vừa đọc.

Vũ có những nhận xét xác đáng và vô tư. Anh để ý thấy Thảo thích đọc những tiểu thuyết có những truyện tình nhẹ nhàng, trong sáng. Để chiều nàng, Vũ đã tìm mua gần hết tác phẩm của Thạch Lam.

Họ sống những ngày êm đềm cho đến hôm một nhân vật thứ ba hiện ra.

Đó là một chàng trẻ tuổi ăn bận chải chuốt, cứ chiều chiều cưỡi xe vespa đi vào ngõ. Vũ để ý mỗi khi qua nhà Thảo thì y chạy xe thật chậm. Anh biết rất mau, nhờ lũ trẻ đã mách anh, về chàng thanh niên nọ. Y tên là Báu làm thông ngôn cho một sở Mỹ. Báu trạc tuổi Thanh, khá bảnh trai. Y ngồi trên chiếc vespa Ý với nét mặt của mấy phụ nữ cầm vô-lăng những chiếc xe Hoa Kỳ đồ sộ chạy thủng thẳng trên mấy con đường Tự Do và Lê Lợi,

Cuối cùng, chiếc vespa Ý đã làm quen được với gia đình Thảo.

Lũ trẻ đứng giăng hàng trước cửa nhà Vũ. Bên nhà Thảo có nhiều tiếng cười nói ồn ào. Quy cũng có mặt trong đám trẻ ấy. Nó đứng bên cạnh Vũ với đôi mắt đen thờ thẩn. Vũ muốn được trông thấy nét mặt buồn của Thảo để đánh lừa lòng tự ái của mình.

Đám cưới đi qua nhà Vũ, trên con đường ngõ vào buổi nắng sớm mai. Màu áo của mấy cô phù dâu và nét mặt hân hoan của những người đi dự lễ cưới khiến Vũ hình dung đến một bức tranh màu linh động của Thanh. Lúc Thảo đi qua, anh không thấy nàng có vẻ buồn. Đôi mắt bồ câu lấp lánh. Dường như Thảo có nhìn về phía lũ trẻ. Nàng có vẻ hơi e lệ như tất cả những cô dâu lúc về nhà chồng.

Thằng Tiếc láu lỉnh nhất bọn bỗng
la lên :

– Ê! Ê! Cô dâu chú rể, chúng bây ơi!

Lũ trẻ hòa theo, ríu rít như một bầy
chim. Chỉ có Quy là không làm như
chúng. Vũ thấy tay mình ươn ướt. Đứa
bé đương khóc thút thít bên cạnh anh.

VĨNH LỘC

